

[K. B. Andersen.]

med lønningsloven af 1958. Der blev ikke her i salen protesteret af det pågældende ærede medlem, til trods for at der blev gjort opmærksom på de konsekvenser, vedtagelsen af dette kunne få, og forslaget blev enstemmigt vedtaget i tinget.

Det kan vel ikke være sådan, hvis det er rimeligt at nedsætte timetallet for gymnasielærerne fra 27 til 24, at det så er urimeligt at følge det op over for folkeskolens lærere med en nedsættelse fra 36 til 32. Vil man slå sig til ridder på en ny politik, bør man gøre det på det rigtige grundlag.

Jeg sagde ved første behandling, at jeg ikke var ude på skalpejagt, og at det var fremtiden, vi nu måtte samle os om. Det mener jeg stadig, og når jeg nu drager lærerbehovsudvalget frem, er det ikke for at genere enkeltpersoner, men fordi dets fejltagelser er så mange og så graverende, at det må få konsekvenser for udvalgets virke videre frem.

Udvalget blev nedsat i februar 1953, og i de årlige meddelelser fra folkeskolen kan vi følge dets skiftende og svigtende vurderinger af situationen. Jeg beder om formandens tilladelse til nogle korte citater fra disse årlige meddelelser.

I den første beretning hedder det beroligende, at der i 1953 vil

„være nogenlunde balance mellem det årlige behov og det antal lærere, der dimitteres“;

og der bebudes i løbet af nogle år dækning af de mange forudgående års udækkede behov.

I beretningen for 1954 hedder det, at „såfremt et dimissionstal på godt 1 400 elever årlig kan opretholdes i de kommende år, skulle lærermangelen, herunder de forudgående års udækkede behov, ifølge de af lærerbehovsudvalget senest foretagne beregninger være afhjulpnet i 1960-61“.

Året efter er man da blevet klar over, at „antallet af ledige embeder først i 1962 kan forventes nedbragt til et minimum“.

1962, det er nu, og omtalte minimum viser sig altså at være 9 000. Alt er jo relativt.

Så er vi nået til beretningen for 1956, hvor det konstateres, at antallet af ledige embeder er steget noget,

„så tidspunktet, hvor lærermangelen kan forventes nedbragt til et minimum, udskydes til 1963.“

I 1957-beretningen udtaler udvalget i forbindelse med omtalen af planer om seminariebyggeri:

„Man må imidlertid i denne forbindelse tage i betragtning, at oprettelsen af et nyt seminarium først vil få betydning for lærerproduktionen om 3 eller 4 år, hvor lærermangelen med de bestående seminariers kapacitet efter lærerbehovsudvalgets seneste beregninger skulle være afhjulpnet i væsentlig grad.“

Tænk, om man havde bygget de seminarier dengang, så havde vi haft de første årgange derfra i arbejde nu!

Og endelig er der beretningen for 1958, og her siger udvalget ligeledes i forbindelse med planer om nye seminarier, at

„lærermangelen efter de af lærerbehovsudvalget i 1958 foretagne beregninger skulle være væsentligt nedbragt i 1964.“

Beretningen for 1959 har endnu ikke set dagens lys, så jeg kan ikke, om jeg så må sige, støtte mig på den.

Højtærede minister, ophæv det udvalg. Tilliden til dets skøn vil ikke kunne genoprettes foreløbig; derfor er dets råd uden faktisk værdi for ministeriet. Jeg ved, under hvor vanskelige vilkår udvalget må gøre sit arbejde. Den decentralisering af skolevæsenet, som det kommunale styre medfører, gør det vanskeligt centralt at vurdere situationen, men alligevel: udvalget i sin nuværende skikkelse tjener intet formål. I det mindste må det reorganiseres, så det får repræsentanter f. eks. for kommunerne, for Landsforeningen af Skolekommissioner, Skolenævn og Forældreforeninger eller andre repræsentanter for forbrugerne. Lad dette være mit første råd til den højtærede minister i denne alvorlige situation, vi er i. Det råd er både godt og billigt.

Og så fremtiden. Ifølge det økonomiske sekretariat vil der, selv med det stigende antal af dimittender fra seminarierne, som vi kommer op på om nogle år, stadig i 1980 være et underskud på 2 300 lærere, d. v. s. under forudsætning af, at behovet til den tid er på godt 48 000. Men når man nu, som jeg gav udtryk for det ved første behandling, og som oplysningerne i udvalget yderligere underbygger, er sikker